

ACTIVIDADES

1. Identifica as funcións sintácticas das oracións do seguinte poema:

Monólogo do vello traballador

Agora tomo o sol. Pero ata agora
traballei cincuenta anos sen sosego.
Comín o pan suando día a día
nun labourar arreo.
Gastei o tempo co xornal dos sábados,
pasou a primavera, veu o inverno.
Dinlle ao patrón a flor do meu esforzo
e a miña mocidade. Nada teño.
O patrón está rico á miña conta,
eu, á súa, estou vello.
Ben pensado, o patrón todo mo debe.
Eu non lle debo
nin sequera este sol que agora tomo.
Mentres o tomo, espero.

Celso Emilio Ferreiro: *Longa noite de pedra*

2. Indica se os seguintes CD deben levar ou non preposición a:

- a) El di que nunca viu (a) ninguén.
- b) Mandeina (a ela) para avisar de que non viña.
- c) Vimos (a) eses nenos durmindo na rúa.
- d) Atopei (a) Luísa na praza, pero só a saudei.
- e) Presentáronme (a) o irmán da túa amiga.

3. Analiza as seguintes oracións coordinadas:

- a) Non coñecía os amigos que ían canda ti onte.
- b) Levamos todo o día buscando (a) teu pai.
- c) Chamei por teléfono varias veces a Marcos Aldrei e non o localicei.
- d) Preparou unha torta de chocolate, comérona enteira e logo non daban durmido.
- e) Nin eu llo pedín nin ela che mo deu.
- f) Gustáballe o pelo moi curto e con mechas coloradas e á súa nai sempre lle parecía un entroido.
- g) Non te quero ver diante nin saber nada de ti.
- h) Ben vai cos da feira ben volve cos do mercado

4. Distingue entre subordinadas de relativo, substantivas e adverbiais e logo analízaas:

- a) A casa onde nacín mantense aínda en pé.
- b) Cada vez son máis os humanos que están afectados pola gripe aviar.
- c) Puxeron unha panadaría onde antes estaba a farmacia.
- d) Dime dunha vez canto che custou a chaqueta.
- e) Cada vez son máis os que deixan de fumar.
- f) Nesa reportaxe dixerón que a taxa de nenos e nenas que sofren obesidade é cada vez máis alta.
- g) Xa non sei como dicirche que pares quieta.

5. Localiza todos os que do seguinte texto e indica o seu valor:

Coa ofensiva chegaran algúns personaxes novos, sobre todo cooperantes. Un deles estívome explicando o pésima que era a información que se recibía en España sobre o conflito. O feito de que eu fose, entre moitos outros, un dos que escribían esa información, non pareceu afectarlle o máis

mínimo. Para el, os xornais estaban cheos de mentiras e manipulacións. Que xornais lía? En realidade, confesou, ningún. Por que? **Porque** estaban cheos de mentiras e manipulacións. Tiña outras fontes de información? Non, en realidade non. Pero intuitivamente, sabía que o que contabamos, fose o que fose, era mentira. É curioso canta xente hai no mundo que pensa deste xeito. A miúdo riamos cavilando na realidade do traballo dun correspondente nun conflito. Parecía que só nós sabíamos que tratar de decatarse de algo en medio do caos informativo, as limitacións físicas e de tempo eran factores de distorsión da información moito maiores que a presión da liña editorial dos nosos xornais que, **se** existía, era errática e fácil de esquivar.

Escapulinme del e sumeime ao grupo dos xornalistas. Estaban bébedos, falando en serio de organizar nós tamén un equipo de fútbol **para** enfrontarse ós espías.

Estabámolo pasando todos ben, **mais**, inevitablemente, non eramos quen de gozalo. A guerra volvía unha e outra vez ás conversas, **aínda que** intentásemos escorrentala, polo menos por unha noite, como quen intenta escorrentar unha mosca.

M. A. Murado: *Fin de século en Palestina*

6. Indica tamén que tipo de oracións introducen os nexos destacados en letra grosa no texto anterior.

7. Analiza:

- a) Desprezar o seu idioma é desprezarse a si mesmo.
- b) Inmaculada Echevarría é unha muller de 51 anos que padece distrofia muscular progresiva.
- c) Garda a chuleta para que non te cache o profesor cando pase pola túa beira.
- d) Garda a chuleta antes de que te volva cazar o profesor.
- e) A compañía Iberia infórmaos de que debaixo dos seus asentos están os chalecos salvavidas, que deberán utilizar en caso de emerxencia.
- f) Os rapaces todos encheron os petos de pedras e comezaron a correr detrás dos tres cans acantazándoos sen piedade ningunha.

8. Localiza e clasifica todos os que do texto:

Valentín Lamas Carvajal, xunto con Curros e Rosalía, foi o escritor máis popular do Rexurdimento, o que contrasta co papel secundario que vén ocupando ao lado da tríade formada por «a Rula, o Bardo e o Rebelde». Ademais de consideracións de orde estética, as descualificacións que inicialmente lle dedicou Murguía e unha certa desatención cara á súa produción por parte dos homes da época Nós contribuíron a desprazar ao cego ourensán do lugar preeminente dentro do canon das letras galegas; e isto pese á loanza con que o favoreceron en vida os críticos galegos e a mesma Emilia Pardo Bazán, esta última desde unha posición paternalista, movida polo seu afán de fixar uns límites á literatura galega, a cal, segundo ela, debía manterse no canto primitivista, costumista e sentimental.

9. Busca neste texto dous exemplos de que compositivo e outros dous de que relativo; neste caso indica tamén o seu antecedente:

O pai de Migueliño chegaba das Américas e o rapaz non cabía de gozo no seu traxe festeiro. Migueliño sabía cos ollos pechados **como** era o seu pai; **pero** antes de saír da casa botoulle unha ollada ao retrato.

Os americanos xa estaban desembarcando. Migueliño e a súa nai agardaban no peirán do porto. O corazón do rapaz batíalle na táboa do peito e os seus ollos esculcaban nas greas, en procura do pai ensoñado.

De súpeto avistouno de lonxe. Era o mesmo do retrato ou aínda mellor portado, e Migueliño sentiu por el un grande amor **e canto máis** se achegaba o americano **máis** cobiza sentía o rapaz por enchelo de bicos. Ai, o americano pasou de largo sen mirar para ninguén, e Migueliño deixou de quere-lo.

Agora si, agora si que o era. Migueliño avistou outro home moi ben traxeado e o corazón dáballo que aquel era o seu pai. O rapaz debecíase por bicalo a faltar. Tiña un porte de tanto señorío! Ai, o

americano pasou de largo e nin tan sequera reparou que o seguían os ollos angurentos dun neno. Migueliño escolleu así moitos máis que non eran e a todos quixo tolamente. E **cando** esculcaba con máis anguria fíxose cargo de que un home estaba abrazado a súa nai.

Era un home **que** non se parecía ao retrato; un home moi fraco, metido nun traxe moi frouxo; un home de cera, coas orellas fóra do cacho, cos ollos encoveirados, tusindo...

Aquel si que era o pai de Migueliño.

A. R. Castelao: Cousas

10. Indica que tipo de oracións introducen os nexos destacados no texto anterior.

11. Ás veces, un mesmo nexo introduce oracións de diferente tipo; sinala as diferenzas nos seguintes exemplos:

- Dille **se** non se lembra das que me debe. // Dille, **se** non se lembra, que me debe un favor.
- Paréceme agora **que** lle caía a casa enriba. // Tes **que** velo agora, **que** pasa as de Caín. // Voume deitar, **que** mañá teño que madrugar.
- Sempre viviu **onde** naceu. // Colocaron unha placa na casa **onde** naceu. // Nunca soubo de certo **onde** naceu.
- Danche a axuda **sempre que** esteas sen un can. // Danche a axuda **sempre que** estás sen un can. // Ti dis **sempre que** estás sen un can.
- Intúo **cando** me queren enganar. // Enfádome **cando** me queren enganar.
- Admíroa polo xeito **como** fai todo. // Gustárame ver **como** fai todo ese traballo. // Fixo iso **como** fai todo: moi ben. // **Como** ela o fai todo ben, xa non me preocupo.

5. Analiza:

- a) Insisto no dito por min noutra sesión.
- b) Hai linguas que gozan de excelente estado de saúde.
- c) Vistos os resultados será mellor empezar de cero.
- d) Ao chegardes, collede a cea que vos deixei no forno.
- e) Supuxo que cho ocultaran por medo a que te enfadases.
- f) Chorando non vas conseguir nada.
- g) O cansazo fixo imposible que o Rápido obtivese os tres puntos naquel partido.
- h) Daquela era unha ruta case esquecida que o peregrino ía reabrindo paso a paso.